ZEITUNGSDRUCKSACHE

ДОРОГА

Ч. 2 ЛИСТОПАД 1940

„Д О Р О Г А“

ЩОМІСЯЧНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЖУРНАЛ

Видає: »Українське Видавництво«. Краків, вул. Кармелітська 34. Тел. 230-39

За редакцію відповідає *Б. М. Гошовський.*

Передплата: річно 4.80 зл., піврічно 2.40 зл. — Поодиноке число 0.40 зл.

Від Редакції

Друге з черги число „Дороги“, що оце в руках Вшан. Читачів це в першу чергу спроба, хоч і неповна, підсумків праці юнацтва та молоді за останній час літа. Даємо саме в ньому реєстр цих обжинкових обходів, пописів та спортових змагань, що їх відбула молодь в багатьох місцевостях української території Г.Г. Дати й числа — це суха, але *річева й переконлива* мова. Тому не лякаємося в журналі *хроніки-реєстрів.* А що хроніка ця перш усього рух.-спортового змісту і що взагалі присвячуємо в нашому журналі увагу фізичній культурі — це знак, що молодь хоче ступати правильним шляхом. Одначе ми вповні свідомі потреби окремого спортового журналу, та й пекучої потреби окремого, популярно-виховного часопису для сільської молоді, ми свідомі теж потреби окремого видання для шкільної молоді в містах та й молодого інтеліґентського світа — і ми вповні згідні з цими заввагами та побажаннями, що так численно наспіли до нас від наших Вшан. Читачів по появі першого числа „Дороги“.

На жаль, в існуючих умовах мусимо, може бодай покищо, вдоволятись тим одним журналом, що оце перед нами.

Одначе нашим намаганням є, згідно з існуючими потребами, здійснити ці всі завдання, що їх ми спільно маємо на увазі.

Відповідна розбудова наших видань, так часописних, як і книжкових, залежна теж у великій мірі саме від Вшан. Читачів, у першу чергу від самої молоді.

Від Вас, молоді друзі сіл і міст залежить, чи зможемо хоч би від нового року приступити до нових видань, у першу чергу до видання часопису для молодого села. Масове поширення „Дороги“ і її бібліотеки — це один з головних шляхів дальшої розбудови наших видань згідно з нашими потребами й завданнями. Всі інші трудноці — маємо надію — теж поборемо!

КИДАЄМО КЛИЧ: „Дорога“ і бібліотека „Дороги“ в руки кожного молодого Українця й Українки! Цей клич мусимо здійснити! Він — передумова розбудови наших видань!

ДОРОГА

Ч. 2 Листопад 1940 Стор. 17—32

БОГДАН КРАВЦІВ

(Зі збірки »Дорога«).

Червона Калина

Іде цар-листопад . . . Йому на стрічу стеле осінь багаті килими і сипле останками золота й багру. Вночі у лісі гомін, шепоти таємні, — і самітній мандрівник оглядається тривожно і вдивляється в темні нетрі. Листя паде.

В таку ніч в лісі при вогні хочеться казки, хочеться прожити казку. Хочеться задуматися, задивитися в вогонь і слухати про Червону Калину, про юнаків, що квітчалися її китицями-ягодами, і йшли шукати, визволяти царівну сховану, закляту, в їх-же країні, десь поміж ними. А вірили юнаки, що в червоній калині якась сила таємна: коли вони йшли вперед, вона багром розцвітала на їх шоломах залізних, а коли стомлювалися, зневірювались, вона вянула й розсипувалася з їх кровю і потом.

І здається, що ось зараз стане хтось з поміж нас і спокійним голосом, немов дід-запоріжець пічне: Колись, давно в царстві темного царя настали соняшні дні . . .

Та ви знаєте сю казку, товариство! Вам дітям доля вповідала її довгими осінніми й зимовими вечорами. Оповідала великими подіями, гомоном боротьби. А казок не забувається: вони вічні, незабутні як молодість.

І сьогодні казка в ваших очах розцвітає. Не треба слів. Між нами мовчанка важка задумою. І тільки в серці гомін пісень... Бо день був багатий: у квіти, співи і спомини.

На ваших постатях, товариство, грають відблиски вогню, полумя різьбить молоді ваші лиця, а на капелюхах розцвітає багром червона калина . . .

І я, мов очарований сиджу й дивлюсь на вас. Чути, як бються серця, хвилює кров і зливаються в один ритм ваші віддихи. І встає над нами одвічна владарка казок, всесильна молодість.

А повз нас проходять якісь довгі ряди. На залізних шоломах китицями крови червона калина. Пливуть прапори і вітають нас покликом боїв, походів і побід . . .

С. ОРЛЮК

Це була весна...

Це була весна осіння, друга,
Що прийшла по жовтні дощовім. —
Вікові недоля і наруга
Рознеслись, розвіялись, як дим.

Встали ми, знов молоді і дужі.
Місто руку селам подало,
І старим, стрілецьким: „Ой, у лузі...
Місту відгукнулося село.

Це воно, те місто стародавнє,
Де при брамах випнулись леви.
Знов минуле пригадало славне
Дням свій прапор підняло новим.

Над роки злоби, роки погубні,
Де бундючно надувався лях,
Нам загин готуючи підступний,
Він зірвався — український стяг!

Він палав з високих веж стрільчастих
Як відвічний символ, як наказ,
І хотіло з радости кричати
Серце, пяне захватом екстаз.

Вітер бив, осінній вітер рвучий.
А на вежах золотистий — він,
Наче крила розпостер могучі —
Міт народу — втілений у чин!

ВАСИЛЬ КАРХУТ

Казка про тривання

Місяць вискочив із-за горба й поволі поліз по небі раком. І стало білої ночі видно — хоч голки збирай.

Примарним життям ожило старе, опустіле дворище, там за селом, на горбочку серед розмежжя піль. А вокруг мов велитні, що схилились на руки подрімати — чаніли узгіря.

В старім, опущенім будинку, де стався злочин, щось страшило.

Гострої зимової ночі вигнала пані пана на мороз. Спір за гроші, за маєток пішов. І пан там, у тій довгій шопі замерз. Та перед смертю всіпв замурувати, чи захопати десь там у щілині муру золотий клад.

В тому будинку, де час і мохи пережерли ґонту даху, в щілині муру щось пищало. Зачеплена кігтем головою вниз, обгорнувшись щільно болончастим плащем крил, готувалась після ловів до спочинку — стара кажаниха. Поруч неї в тій же поставі її маля.

Воно сьогодні вперше спробувало сил літати. Не впало, не замоталось в траві, не розбилось об перешкоду. Перша проба життя вийшла для кажаняти як слід. Проте це була переломова подія в його житті й воно

зовсім іншими очима стало дивитись на той широкий, досі незнаний йому світ.

Кажани вже кінчали свої лови. Ще лиш останні ненаситці нурковим летом кидались за комахами, нічними метеликами й хрущами, зручно виловлюючи їх широкою пащекою. Була тиша, лише місяць з неба снував по землі свої чари.

Чорт Федько виліз зі своєї дуплавої верби, погрітись до місяця. Він поманив когось пальцем. І гляди! — зі старої шопи вийшов, смикаючи руду борідку, старий пан. Він сів під вербою і став лічити гроші. Золоті монети пересипались у його руках; в місячному сяйві блистіли лукаво. Та це не була казка про тривання...

Місяць поволі по темному небі ліз чимраз вище — опецькуватий мандрівник. І зі своєї нори виліз на світ їжак. Понюхав повітря, настовбурчив шпички й подриботів у сад. А там уже нишком-тишком крався рудий розбишака лис. Очі йому зажевріли двома фосфоричними кулями; мов з'явадух звівся дибки з капусти заяць.

— Угу, у...гу! — жаский крик роздер тишину. Шугнув безшелесним летом великий обрис птаха. Зірвався заяць тікати, та було пізно. Йому в карок впялися страшні кігті.

— Я князь, я князь! — заголосив заяць. Його передсмертний зойк сіпнувся по долині й застиг. Перед розплющеними очима кажаняти пролетів з важкою кладжею, повільним летом, пугач.

У щілині старого муру, завішені головою вниз, загорнуті в болони крил, мов у плащ нетогосвітній чарівниці, ви знаєте таємницю тривання — кажани! Крізь день і ніч, зиму й мороз, злигодні й переміни!

Щось зашелестіло внизу. Це куниця. Вюнка й тугá мов тятива випорскнула з нори й зразу спіймала миш. Її гострі ікли впялися насолодно в живе мясо. Хвилина й добичі не стало. Пяна кровю мов вином, поплила гнучким бігом у сад, перешукати пташині гнізда. І звинувся клубком їжак, нащурив клапаті вуха на даху дому пугач, а лис подався в поле. Поруч куниці, того малого зажерливого хижака, для нього ловів не має...

Місяць перекотився через північ і тихо назустріч ранкові повзав. На сході забілів рубець. Стара кажаниха давно спала. Лише молоде кажаня, з широко розплющеними очима, зустрічало новий день.

Л. О. ЛУБЯНЕЦЬКИЙ

Над Попрадом

(Уривок)

Ось і я на цій землі
Де юність цілував Антонич,
Де він пісні про теслю плів
На вишні, в тиші молитовній.
А ген далеко десь вівчар
На синєсрібній полонині.
Що пісню буйну слав до хмар
І тугу дальній Батьківщині...

*

І я задуманий стою...
На горах в сонці сплять смереки —
І хмари лебедині плють.
Блукають тіні давніх предків...
І ось здається, що знов тут
Так, як давно — в віках минулих —
Лише смереки й синь ростуть —
Лиш сірий вовк, ведмідь, зозуля.
І Ярослáвові стійки
Над Попрадом стоять співучим.
А далі — далі лиш блакить
Задумана така, тремтюча.
І ось здається сторожкий
Трубач заграє срібним рогом.
Що повертається стрункий
І юний княжич з перемоги...

ЛЕОНІД МАСЛОВ

Холмські „столпи“

Свідок княжої слави в Столпю. *Світлив Б. Данилович*

Українська старокняжа держава велика просторами, багата у всяке майно, у різні матеріяльні та культурні скарби, могутня своєю мілітарною силою, відвагою своїх дружинників, густо була засіяна прекрасними містами, оборонними городищами та міцними замками.

Городища й замки загороджували дорогу різним ворожим навалам, що мов голодне звіря безпестанно перли з азійських степів на цвітучу українську землю, до багатих городів.

Останки городищ — земляні вали заховалися численно по всіх українських землях. Поруч них залишилися теж останки, на жаль, дуже нечисленні мурованих княжих замків та башт.

Про муровані княжі замки-палати маємо доволі численні відомості в наших старих літописах. І так з літопису довідуємося, що вже в IX столітті були в Києві та у Вишгороді муровані замки княгині Ольги, а в X столітті була теж у Києві коло „Десятинної" церкви мурована княжа палата. До оборонної системи Києва належали теж відомі „Золоті Ворота", а поруч них „львівська" та „жидівська" брама. Знаємо, що оборонні замки були у Львові, в Холмі, у Володимирі, Луцьку, Кремянці, в Галичі; були ще військового характеру муровані вежі у Люблині, Холмі, в Чарторийську, Бересті, Дорогичині, Городні, Камінці, Галичі і т. д.*).

Одначе, повторяємо, не багато з усіх цих будівель залишилось до наших часів. Багато понищив українських городів і замків страшний татарський вожд Бурундай підчас свого походу в 1261. році. Решту донищив час, зла воля людей, а часто навіть і просто незнання.

Тепер залишились нам з усього цього багатого військово-воєнного будівництва старокняжої України лише незначні руїни „золотої" київської брами, зовсім недосліджені вали різних укріплень, фундаменти давно вже знищених будівель, які спокійно ще спочивають глибоко під землею та ждуть на дослідників.

Виїмкове щастя мала Холмська Земля, яка й досьогодні пишається своїми цінностями-святощами з княжої доби. Ці святощі це три „столпи"-вежі, що заховались в Камінці коло Берестя, в Білавині і в Столпю біля Холму. Останнім двом вежам, свідкам великого минулого Холмщини присвятимо отут дещо більше місця.

---

*) Примітка редакції. Про вежу в Люблині короля Данила старі польські хроніки пишуть нам під р. 1245.: *„Данило, осадовивши Люблин, взяв замок і город, підбив собі всю люблинську землю, збудував серед замку округлу камяну вежу"*.

Ця ж вежа в Столпю з противного боку.
Світлив Б. Данилович.

Білавенська вежа стоїть у віддалі 2 км від Холма серед болот. Вона дуже погано збереглася, а властиво зісталась із неї одна північна стіна з невеличкими рештками прилягаючих стін (східньої й західньої). Ця стіна шириною 8 м і грубиною 1 м, висотою кругло 13 м мурована з місцевого дикого каміння; є в ній два (одне над одним) ґотицькі вікна з камяним обрамуванням: вхід був правдоподібно з західньої або східньої сторони. На половині висоти захованої стіни стверджено сліди бочкового склепіння. Це вказує, що вежа була кількаповерхова з вікнами у кожному поверсі. Вежа ця правдоподібно боронила доступу до Холма при переправі через річку Угор.

Столпенська вежа стоїть у віддалі 9. км від Холма, на шляху до Люблина, в місці, де колись було містечко чи місто Столпє, яке мабуть власне від „стовпів" взяло свою назву*). Збудував її правдоподібно в кінці XII або на початку XIII століття батько короля Данила князь Роман Великий, хоч дехто приписує її будову самому Данилові й Левові.

Збудована вона, як і білавенська вежа з місцевого дикого каміння, звязаного вапном, до якого домішано деревяний вуголь. Є це будівля невелика, на зовні квадратова (довжина боку 4.5 м), в середині кругла. від заходу має вхід, завершений остролуковим ґотицьким склепінням з обрамуванням, над входом два вікна; з боків дверей знаходяться контрфорси (підпори).

Вежа ця стоїть в одному з кутів чотирокутника. на якого двох інших кутах були ще дві вежі, які в першій половині минулого століття були по варварськи розбиті, а камінь з них був ужитий до будови гостинця до Люблина. Та й залишену вежу нищила далі варварська рука, вибираючи далі з її долішніх частин камінь для направи гостинця.

Недалеко від вежі лишився ще камяний фундамент, від якоїсь незнаної будівлі. Це все наводить на думку, що наша вежа була лише частиною якогось вартового, чи оборонного замку, який стояв перед Холмом і боронив доступу до нього. Вежа в Столпю була теж кількаповерхова, мабуть у 3 поверхи, з вікнами й стрільницями, головно з західнього боку. Внутрі вона кругла. Накриття її було деревяне**).

---

*) Прим. ред.: Про це місто згадує Іпатський Літопис під роками 1207, 1211—1213. Читаємо м. і. в ньому: „*Данилу же, возвратившуся к домови, й їха с братом й прив Берестий, й Угровеск. й Верещин, С т о л п е. Комов й всю У к р а й н у*". Звертаємо при нагоді увагу на слово „Україна", яке вже в тому часі було вживане і нотоване в літописах.

**) Прим. ред.: Першу історичну вістку про вежу біля Холма маємо в Іпатському Літописі під р. 1259.: „*Стоїть же столп поприще от города* (себто за містом) *камев, а на нім орел камен ізвани. висота же каменя десяти лакоть, с головами же і с подножьками 12 лакоть*".

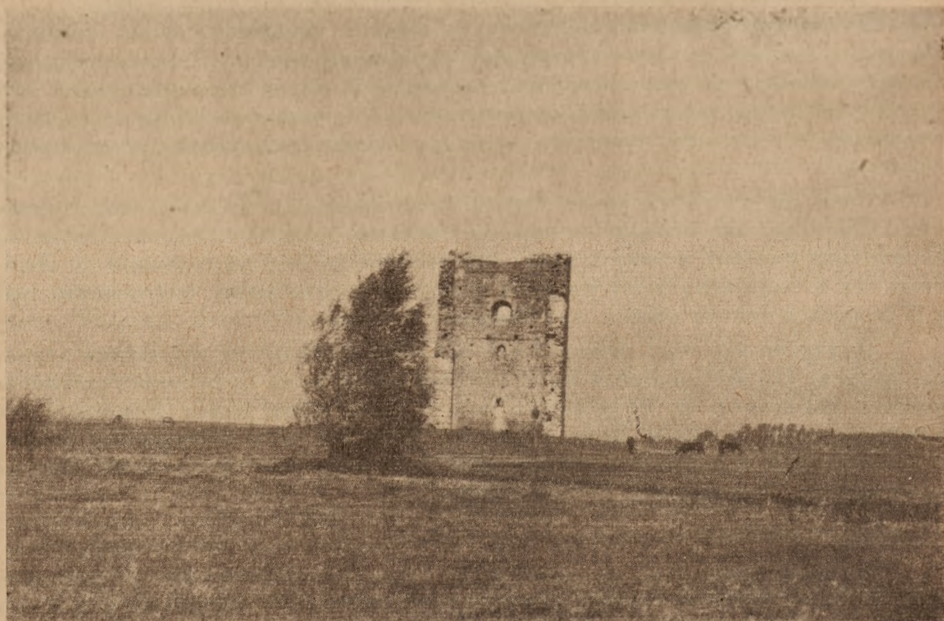
Про холмські вежі чи „стовпи" заховались дуже цікаві старі перекази, які записав холмський єпископ, перший історик Холмщини, Яків Суша, у своїй праці під назвою: „Phoenix Tertiato Radivivus", що вийшла друком у 1646 році у Замісті. На думку Суші, були вони поставлені для оборони. Він же подає, що таких веж, по запевненням місцевих людей, було чотири, а на них була палата, чи замок встановлений, а пізніше знищив його якийсь ворог.

Інші запевняли, що це були каплиці поганських богів, особливо криничних.

Врешті, ще інші перекази кажуть, що після поділу держави перших трьох князів всієї Руси-України, що звалися Кий, Щек і Хорив, ці землі дісталися Щекові. Він дуже любив звірину і лови і він поставив ці стовпи в лісах між джерелами, щоб насолоджуватись видом звірів, що приходили до водопою. Він також мав собі вибудувати поганську каплицю недалеко Столпя при кількох криницях під горою.

*

Холмські вежі, це найстарші збережені памятники Холмщини, а рівночасно з тим цінні останки старого, колись такого численного, оборонного будівництва України. Це наявний доказ відвічної приналежности тих земель до українського народу, це свідки його сили й слави, боротьби й упадку, змагань і перемог. Збереженням цих памяток, їх докладним дослідженням і законсервуванням на дальший час повинно зайнятися в першу чергу громадянство Холму і околиці. Зокрема вежа в Столпю повинна стати метою наших мандрівників.

„Стоїть же столп поприще от города, а на нім орел камен ізваян..."
Останки білавенської вежі
Світлив Св. Гординський.

Ю. ТАРНОВИЧ

У княжім замку

Їду до Сянока. Дорога вється поміж гірки, раз удолину, то знову горбовиною летить авто, скривається в селі, або розгублює свої сліди в сяніцькому поділлі. Мої думки-спогади біля замку. Бачу себе між малими школяриками, як то ми ще перед світовою війною у стіп замкової гори воювали з татарами; бавилися, підкрадались в підземельні льохи, з луків ціляли в оборонні башти, волочили каміння з русла Срібнолентого, щоб лявіною зсипувати на голови ворога тяжкі кругляки й не допустити його до нашої твердині.

Потім попри замок ходили ми, вже як ґімназисти, ловити рибу в Сяні, й від старого Трушки слухати цікаві перекази про нашу давнину та наших князів, що жили в цьому замку.

— Адже наші села Сторожі Великі й Малі — це були перші княжі сторожі, що бачили та стерегли переходу в Половецьких лісах. А доходилося до Сянока лісовими просіками, і саме там сьогодні село Просік. А на Владичій горі була княжа посілість та й чертіжняки й костарівчани — княжі дружинники. Бо крім цього сяніцького замку — тут наш оповідач рукою вказував замок на високій гірці над самим берегом Сяну — був ще замок у білогорському лісі та з одного замку до другого був підземельний прохід. Замок був оперезаний глибоким ровом від міста, а з другого боку півколесом Сяну. Була ще замкова церква на майдані між замковими мурами.

* * *

Поляки хотіли затерти всі сліди на замку по староукраїнських часах. Затинкували всі старі віконниці, фронтові стіни, прибудували ґанки та виноградом й хмелем заслонили цілий будинок. Адже тут „крульове” жили...

З припоручення німецької влади тепер господарем на замку є професор Лев Ґец. Веде він тут Музей Лемківщини. Мушу признати, що я сидів три дні на замку, бо цього багатства нашої країни, що його з подивугідною дбайливістю нагромадив проф. Ґец у кімнатах замку, не годен продовж одного дня докладно оглянути. До того дуже ввічливий господар провадить гостя з кімнати до кімнати та точно пояснює, інформує з метрикальними даними про кожну річ у Музею.

— Друже професоре! Я не задоволю себе тільки тим, що Ви мені покажете в Музею, але я хотів би від фундаментів усе оглянути.

— Добре, але будь ласка, ще хвилинку тут у канцелярії розгостіться, бо я чекаю на патрона Музею. Він у цій порі завжди навідується до нас.

І справді за часок прийшов п. Радник Губер, шкільний окружний інспектор у Сяноці, а з ним п. Д-р Новотни, археолог.

Усі щиро вітаємо себе та йдемо до кімнат-робітні, де п. І. Добрянська завзято працює над свіжо викопаними тілопальними урнами з бронзової доби.

На столах розложені девятнадцять великих урн з рештками перепалених костей, бронзові прикраси та черепки. А це все знайдене в перших днях жовтня ц. р. недалеко села Бахір за Диновом у сторону Ходорівки. Д-р Новотни робить світлини з находок.

— Чи на Мимоні є ще звалища давніх укріплень і замку? — питається мене п. Радник Губер.

— Ще є майже триметрові високі камінні мури та цілком виразні познаки, як той замок стояв над берегом Вислока.

— Ми поїдемо до Мимоня та повідомимо вас про те — продовжує п. Радник. — А чи маєте всі свої книжки про Лемківщину?

— Тільки деякі, бо все осталося.... — рукою вказую за Срібнолентий.

Лемківські народні одяги в Музею Лемківщини в Сяноці

Світлив Л. Гец.

Щодо викопаних урн — пояснює мені п. Радник і проф. Гец. — це принагідно викопані залишки давньої старини, з часів. коли ще наші предки палили померших і попіл зсипували в глиняні високі урни. а потім закопували їх у землі згідно з тодішніми звичаями.

На місце, де находиться це цвинтарище. поїхала п. І. Добрянська, помішниця-секретарка заряду музею, разом з Д-ром Новотним. щоб проміріти та знівелювати терен.

Окремою сензацією є два черепи. викопані при мурах замку. Чиї це черепи, чому біля замку закопані — це досліди вияснять.

З черги переходимо до окремих кімнат, де приміщені експонати господарсько-економічного життя Лемківщини та культури її жителів. І так з кімнати, де приміщені господарські знаряди від найпримітивніших до фабричних, звязані з рибальством, управоюріллі, промислом. ремеслом — переходимо до лемківської хижі з усіми оригінальними предметами хатньої обстановки. Далі бачимо обрядово-звичаєві експонати включно з найрізнороднішими святочними одягами й прикрасами.

На поверсі в окремих кімнатах експонати духово-релігійної культури Лемківщини та бібліотечна частина з науковою робітнею.

Скрізь святочна тишина, справжня пристанова культурно-виховної установи. Коли ще додати до цього опіку, якою втішається наш Музей в Сяноці з боку п. Радника Губера, можемо бути певні, що Музей буде найкращим місцем, де не тільки свої, але всі, що хвилево переїздять через Сянік, будуть могти бачити велику культуру Лемківської Землі.

Треба би тільки памятати всім, що кожну річ. звязану з життям та буттям Лемківщини, треба завжди передавати до нашого Музею, бо там їх місце.

А вже для юнацтва та молоді сяніцький замок з Музеєм Лемківщини це мета мандрівок, щоб пізнати красу і багатство рідної Лемківщини.

Сянік, у жовтні 1940 р.

І. ЧЕРКАВСЬКИЙ

„Було літо прекраснеє...“

Від Редакції: Не дивлячись на всякі труднощі, звязані з воєнним часом, все ж вдалося останнього літа устроїти кілька літніх таборів-осель для нашої молоді та дітвори. Найчисленніші були табори У. Ц. К., а саме: для молоді й юнацтва в Турковичах, а в Окшеві б. Холму для новиків. Табори місцевих У. Д. К. — були: в Київці, пов. Біла Підляська, в Рогізні, біля Люблина і на Гелюші, в Ярославщині. Інструкторський табор У. Ц. К. — для молоді відбувся в жовтні в Криниці.

На тому місці містимо короткий репортаж-спогад з табору на Гелюші.

„Молодь на оселі!“ Княжий Ярослав заворушився і: „На Гелюш! До табору!“ Зібрались і поїхали. На привіт кухня димом до ніг стелилась, ніяк горіти не хотіла. Клопіт. Інтендант в саджомета замінився, вершок смереки і камінь на шнурку повісив, в комин спускає і... находить цегли та каміння.

Перший нічліг скутав всіх твердим сном і соломою, що настирливо з-під простирал вилазила. Зате ранок привітав нових мешканців запашним лісовим повітрям, а кухареві здавалось, що на небі велика синя покришка висіла над оселею.

Варто було приїхати. Просторий будинок серед ліса, перед ним прегарна площа-царинка. Вдолі потічок терпеливо прорізував полянку, а довкола стояв здивований ліс. Гриби, як показалось пізніше, аж під оселю з цікавости підібрались, заглядаючи з-під капелюхів.

Збірка!!

Заметушились дівчата й хлопці. Стають в лаву.

За хвилину на високу щоглу, вершком замаяну в синій красці неба, лине прапор і над верховіттям сосон та смерек несеться рання молитва. Вперше на тому місці. Молодий ліс шумить радісно під акомпаніямент „тоненького“ потічка. Тут, над коліном Сяну, 28 км на південь від Ярослава, на Гелюші, на височині вище 300 м, настало нове життя: життя молоде буйне і гаряче.

Перша ватра запалила новий вогонь в серцях юначок і юнаків. Блиски полумя грались на їхніх обличчях, брижею морщились в оці.

А дядьки, старі, поважні, мовчки обіймали картину, що оце вперше розкрилась перед їхніми очима:

— Такого то ще тут не било.

І на веселу ватру прийшли. Ще численніше. І синів привели.

— Візьміть єго! Він в хаті як не той. Най сі навчит порєдку!

„У ЛІСІ ЛІТОМ...“
З попису Молоді в Бовині (Перемищина) 22. IX. 1940.

„МИ ЛЮБИМО ВЕСНУ“
К. М. з Загочева на пописі в Балигороді. Літо 1940. *Світлив Охо.*

І вони дивились, як високо на щоглі прапор лопоче і купається в блисках сонця золотого. А внизу розстелилась рідна країна — вся як на долоні.

Це оселяни пластичну мапу зробили. Шнурком міряли, лопатами вигребали. І річки на ній каменем виложені біло вилискують до сонця і ґори високі стріляють в небо верхами.

Найменший Юрко, коли приїхав відвідати його батько, за рукав потягнув і показує:

— Тут, тату, Карпати! А тут нафта (там, де шиб стояв). А тут наша оселя. І прапор теж повіває.

І виростали вони — юнаки завзяті, серед природи. Шкура темніла в них від сонця, а начальник кухні жовк. 44 осельчан зїло на вечерю 35 літрів клюсок на „щирім" молоці. „Репет" не ставало. І випав приказ:

— Горшки в дволаві!

Кухар голосив:

— Пане інтендант, це неможливе. Той малий зїв 1½ літра зупи. Я ще такого не видів. — І з одчаю вуса вділ повернув.

А вага хитро в кутку маґазину всміхалася. Коли дівчата й хлопці на неї ставали, тягарців бракувало, цикорію докладали, кавою помагали.

Але комендант вже не сварив за вживання чужої мови, бо українська вростала щораз сильніше. Це окраїни тут будились і лучились духово з материком.

І коли пращальна ватра горіла, а верхами смерек ніссе спів, хотілось сказати:

— Ми вернемось сюди!

А рано вже останній приказ. Коли булава пращала осельчан, то в неодних очах сльози стояли.

— На прапор глянь!

Поволі схилявся прапор востаннє цього року, маяв довкіллю. І ліс теж здавалось випрямлений на струнко стояв, поважно-мовчазний і вслуханий в пращальну пісню оселі.

„ДО ПОХОДУ!"
З інструкт. табору в Криниці.
Жовтень 1940.

СВЯТИМО ВІНКИ . . .
Обжинковий обхід молоді у Володаві.
Серпень 1940.

ЯР

Як приладити собі лещетарські черевики

Надходить зима. За місяць-півтора покриються площі й вигони білою, пухкою габою і змусять нас покинути літню працю. Але які ж були б ми юнаки, коли б далися „такій зимі", коли б вона змусила нас до безчинности, до сидження в хатах. Навпаки, якраз її, цю холодну стару „цокотуху"-зиму, використає кожний юнак і буде мандрувати на лещетах по полях, горах і лісах, без перешкод, без границь, без обмежень. Нічого не буде нас обходити збіжжя, ріка, багно чи оранина; це все вкриє сніг і простелить шлях простий, рівний — куди душа забажає. Оттак стануть за селом і побачивши баню церкви сусіднього села — без дороги, без стежки, просто як стріли попрямувати до неї, идучи під гору поверх снігу, як по білій дорозі, а зїзджаючи з гори стрілою, навперейми з вітром.

Але до того треба мати лещети, (по польськи нарти), оці деревині, довгі дощинки, що на них можна їздити, як на санках, причепивши їх до черевиків.

На іншому місці подаємо, як робити лещети, а тут подаємо, як приготовити собі до того черевики.

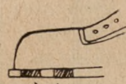
У нинішній воєнний час тяжко за шкуру і рідко хто зможе купити собі спеціяльні лещетарські черевики. Можна одначе їздити і в звичайних, чи прогулькових черевиках, щоб були лише грубі (непромакальні) і щоб мали грубу, сильну і відповідного виду підошву.

Багато з нас буде тепер підбивати звичайні черевики і при цій нагоді може приладити їх до їзди на лещетах.

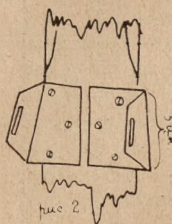
Лещетарські черевики прикріплюється до лещет вязаннями в той спосіб, що ніс черевика всувається в металеві щоки, а черевик притягається до щок ременем за пяту. Підошва носа мусить бути точно допасована до щок на цілій їх довжині, щоб можна надавати лещетам напрям. Щоки вязань є прості (рис. 2.), тому підошва черевика коло носа мусить бути рівна на довжині 5 цм. (рис. 1.) щоб тісно прилягала до щок на цілій своїй довжині, а не крутилася. У звичайних черевиках підошва все є трохи заокруглена, але це можна легко усунути, при прибиванні нової підошви. Коло мізильного пальця і початку палюха треба підошву дещо звузити, а коло носа поширити, як це виказує рис. 1. Коли дається грубу подвійну підошву і відразу її добре окується (рис. 3), то підошва може довго задержати такий вид. При тому треба памятати, що підошва мусить бути трохи ширша чим черевик і не за багато звужена, бо тоді щока вязання дуже болюче буде гризти в пальці. Черевик так повинен заходити до щоки, щоб висувався перед вязання найбільше 1—1½ цм — до щок входять лише самі пальці. В тому місці, де підошва входить до щок (рис. 4) мусить бути окута металевими окуттями, прикрученими знід споду стіжковатими мідяними шрубками, а згори прибита мідяним цвяшком, бо залізні ржавіють і дуже нищать шкуру (рис. 5 і 6).

Зогляду на те, що ціле кермовання лещетами і взагалі прикріплення лещет до стіп відбувається при помочі підошв, тому підошви мусять бути сильні і грубі та мати

якнайсильніший лук під підбиттям. У звичайних черевиках тяжко це осягнути, але все таки можна знизити закаблук (обцас) до одної шкури. Щоб вязання не злітало зі закаблука, то робиться на ньому рівець, або дається на нього бляшку, яка має витолочений рубець, або прибивається на долині закаблука цвях з великою головкою („зольнік"), чи вкінці прибивається дещо більшу від закаблука підкову, так, щоб виставала около 2 мм. Під підкову треба конечно прибити кавалок шкури, щоб там не набивався сніг, що дуже перешкоджує в їзді.

Про те все треба вже тепер памятати і при нагоді підбивання черевик зробити, щоб дешевим коштом пристособитися до лещет.

Домашній виріб лещет

Лещети найкраще робити з городового ясеня (що ріс на добрій землі і має якнайрідші слої) і вяза (иви), але можна робити і з лісового ясеня, граба, акації, дуба, а навіть з березки. Йде про те, щоб дерево було тверде, пружине й гладке, щоб витиралося рівномірно на цілій своїй поверхні. Найліпше надається дерево, зрізане в зимі (коли не має багато соків), не старе (крухе), поколене або порізане на 5—6 цм. тертиці (бруси), а сушене поволи в холоді, в про-

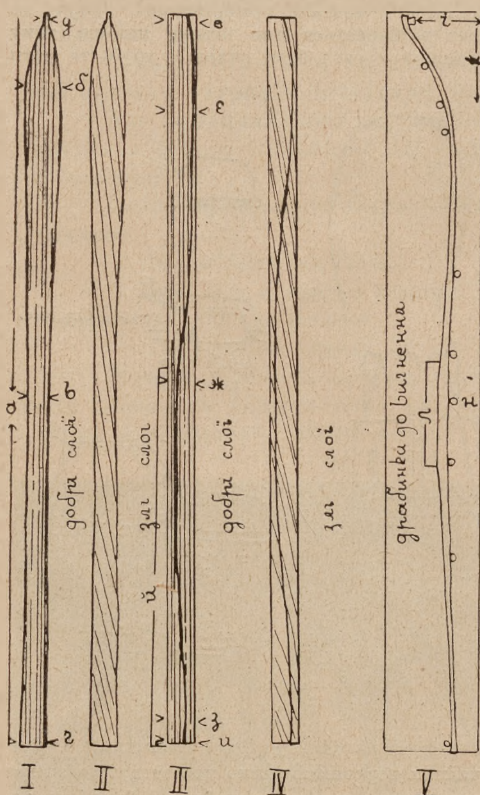

Рис. 1.

вівному місці через два-три роки. Найкращі тертиці з відземка і то з якнайбільше плоскими слоями (рис. 2 а), хоч і прямі слої не є злі (рис. 2 б). Лещети мусять бути пруживі й тонкі, але сильні, тому найкраще робити їх з колених дошок, бо там слої біжать рівнобіжно і ніде не кінчаться на бічній поверхні. Але таких дошок тяжко дістати, тому треба вибирати різані, які при рівному пні і доброму різанні дуже легко можуть дорівнати коленим (рис. 1/I., 1/III.).

Найважнішою частиною лещет є лезо; воно мусить бути ідеально гладке і на ньому не сміє ніде виходити слій чи сук, або робитися задирка. Вибравши на тертиці лезо (ніском лещети до пня дерева), рисуємо на тертиці вид (шир.) лещети. Ширина лещети не є рівна; вона найширша коло ніска, відтак постепенно звужується (звичайно на 2 цм) до того місця, де приходить стопа ноги, а відтак знову розширюється (звич. на 1 цм) до кінця лещети. (Ширину лещети в поодиноких місцях подає табеля). В той спосіб бік лещет творить лук і коли ми звернемо лещету на грань, то вона їде по колі і в той спосіб улекшує роблення закрутів. Рівнож вид ніска мусить мати вид правильного лука, щоб якнайлекше врізувався в сніг.

Відтак визначуємо грубість лещети згідно з поданою табелею та вирізуємо її. Лещета найтонша є в тих місцях, де найбільше стикається зі снігом т. зн. зі самого заду і при передньому вигненні. Звідтам поступенно з обох кінців грубшає аж до того місця, де приходить стопа і там на довжині 25—35 цм грубість є однакова 2—3 цм. На тому переході верхові лещети звичайно надається різні види (рис. 3.). На самому кінці лещети є вузенький валок, грубший на 1 цм, якого завданням є скріпити лещету проти розколення. В тій самій цілі від переднього вигнення нісок грубшає постепенно і на самому кінці доходить до 2.5 цм.

Табеля вимірів лещет.

ріст лещетаря		180	170	160	150	140	130
довжина	а[1])	210	200	190	180	170	160
ширина	б[1])	9.0	8.5	8.4	8.2	8.0	7.7
"	в[1])	7.0	6.8	6.7	6.6	6.3	6.0
"	г[1])	8.0	8.0	7.8	7.6	7.3	7.0
"	д[1])	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3
грубість	е[2])	2.6	2.4	2.3	2.2	2.1	2.0
"	є[2])	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.5
"	ж[2])	3.0	3.0	2.8	2.8	2.6	2.6
"	з[2])	1.0	1.0	1.0	0.9	0.8	0.8
"	и[2])	1.5	1.5	1.5	1.4	1.3	1.3
довжина	й[2])	94	90	86	81	77	72
висота	і[3])	10.5	9.5	8.5	7.5	7.5	7.2
довжина	к[3])	35	32	30	26	24	23
"	л[3])	34	33	32	30	28	27
вигнення	н[3])	3.0	3.0	3.0	2.5	2.5	2.0

[1]) на рисунку 1/I.
[2]) на рисунку 1/III.
[3]) на рисунку 1/V.

При вирізуванні треба все лишати 2 мм на вигладження і викінчення.

Треба звернути пильну увагу на симетричність лещети, т. зн., що вона має бути однаково вирізана по обох боках поздовжної оси. Найкраще нарисувати прим. вид ніска на вдвоє зігненому папері і витяти, по розложенні будемо мати симетричний вид ніска.

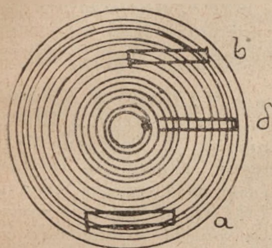
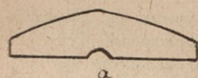

рис. 2

рис. 4 а

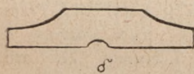

рис 3

рис 4 б

Через середину поздовжної оси вижолоблюємо на лезі півокруглий рівець глибокий ½—1 цм, який запобігає „заточуванню" лещети.

Приступаючи до гнуття лещети нагріваємо 15—20 хвилин ці місця, що маємо їх гнути або парою, або мочимо в кипятку, або обкладаємо ганчірками, змочуваними що кілька хвилин кипятком. Відтак вплітаємо дошки в драбинку (дві дошки получені у відповідних місцях поперечними дрючками) (рис. 1/V), щоб надати їм правильне вигнення і держимо в сухому місці дві-три доби. Лещета вигинається у двох місцях — на переді і на середині; на переді на те, щоб лещета, їдучи угнітала якнайлекше сніг, а на середині на те, щоб розложити тягар лещетаря рівномірно на цілу довжину лещети. По стягненні вирізуємо поземий вид, викінчуємо і вигладжуємо їх склом, циклею і скляним папером та гору і боки (ніколи лезо) потягаємо політурою на те, щоб не чіпався сніг і не всякала вогкість. Небезпечно є перед вигненням вирізувати поземий вид, бо при вигинанні лещета дуже часто скручується і пізніше не дасться цього усунути. Лезо запускаємо гарячим льняним олієм, дьогтем, або тиром.

Так виглядають лещети туристичні. най більше вживані. Одначе до змагань в бігу і до скоків вживається спеціяльних лещет.

Бігові лещети, т. зв. бігівки є довші деколи 20 цм, вужчі навіть 5 цм під вязанням, а різниця між ніском і серединою є всього 1 цм, а між серединою і кінцем ½ цм. Натомість скокові лещети є довгі навіть на 2.50 м, а широкі на заді 8.8, всередині 9.2, а на переді 10 цм, грубість їх є на заді 1.3, всередині 3, на переді 0.8, а на лезі мають вони три гранчасті рівці.

Вигнення мають усталений вид, поданий в табелі (рис. 1/V) і треба старатися, щоб лещета задержала їх через цілий час вживання. Длятого по кожній їзді треба лещети напинати, звязуючи їх на заді і при передному вигненні і всуваючи на середину поліно 6—8 цм грубе. Теж ніски треба розтягати листівкою, довгою на 15—20 цм (рис.4).

Ще одна річ потрібна до лещет про яку вже тепер треба подбати, це ціпки (кийки, палиці). Їх можна зробити з ліщини, але сухої. Тому вже тепер треба вирізати собі кілька простих, гладких ліщинових паличок, високих на 130—160 цм, грубих на одному кінці 2 цм, а на другому найбільше 3 цм. Їх треба поволи висушити, щоб не потріскали і не покривилися. Найкраще їх звязати разом сильно в кількох місцях довкола одної грубої рівної палиці і так поволи сушити. Тарільчики можна зробити зі звичайної лози, лише треба добре наялозити (насмарувати), гарячим олієм, товщем, чи дьогтем. Робимо з лози без кори, грубої 5—8 мм два подвійні обручики проміром 20 цм і складно їх лучимо.

Про виріб вязань і ціпків подамо в черговому числі.

А покищо кличемо всіх молодих друзів і подруг негайно братися до діла: готовити обуву й дошки, щоб перший сніг застав нас готовими до герцю серед просторів природи, застелених білим. пушистим ковром.

Пописи й обжинкові обходи молоді

На тому місці реєструємо для перегляду зовнішніх виявів праці молоді всякі пописи, обходи й змагання, не подаючи з браку місця, ближчих даних.

Обхід обжинок у БАЛИГОРОДІ відбувся 25. VIII. з участю К. М. з: Тісна, Лішна, Габківець, Стежниці, Тискової, Лопінки, Волі Матіяшової, Загочева, Ростік, Кильчивої, Яблінки, Мхави, Березниці, Новосілок і Тарнави дол. По перегляді, з 2 тис. учасників, відбулось на площі піднесення прапорів, вправи, хорові точки „Бояна". нац. танки. Обхід залишив якнайкраще враження.

Обхід обжинок у ВОЛОДАВІ відбувся дня 28. VIII. дуже величаво при участи біля 7 тисяч гостей. Зразу відбувся перегляд, в якому взяли участь: кінна бандерія з Голі, дівчата з вінками з Сожанки, Сушна, Королівки, Голі і Засвятич, 120 наколесників, вози з женцями та женці з Володавщини, а навіть з Більшини і Радзинщини, косарі, символічні вози „Весна", Літо", „Осінь" і „Зима", та відділ вогневої сторожі з Вирик. По перегляді відбулися промови і привіти, а дальше хорові точки Володави, театру Обідзінського, Коденця, національні танки Сосновиці та ритмічні вправи дівчат Сушна, Любеня і Вирик. Всі точки програми були виведені дуже дбайливо і викликували справжнє захоплення.

Районовий обхід обжинок у ГАТОВИЧАХ (Белзчина) відбувся дня 18.IX. *В ньому на 21 сіл району взяло участь тільки 6 сіл (?!!).* По перегляді, дівчата сіл Хороброва, Ульвівка, Нинович, Городища, Варяжа й Гатович вивели обжинкові вправи, а дівчата з Городища національний танок. Відтак відбулися легкоатлетичні змагання (г. нижче).

Районовий попис в ПОРОХНИКУ відбувся дня 15. IX. при участи молоді з Угорки, Гавлович, Хорова, Гиневич, Крамарівки, Чудович та Порохника. По привітах відбулися вільноручні вправи дівчат, деклямація і доліввкові вправи новиків та вільноручні вправи хлопців. Свято мало гарний успіх.

Повітовий попис молоді в КРИНИЦІ відбувся дня 15. IX. при участи сіл: Щавник, Криниця-село, Поляни і Мушинка, на якім дівчата вивели вільноручні вправи, вправи серпами й аркан. Відтак відбулися легкоатлетичні змагання (гл. нижче).

Назагал попис виказав браки в підготові і організаційні недомагання повітового проводу.

Обхід обжинок в ЖУРАВИЦІ відбувся дня 8. IX. дуже вдало, зорганізований місцевими силами з участю шкільної дітвори і найменших зі садка.

Районовий попис в МАЛКОВІ б. Крилова відбувся 12. IX. при участи молоді з Шиховвич, Ляскова і Крилова. В програмі були нац. танки, вільноручні вправи та гагілки. Дуже гарно показалася шиховицька молодь.

Попис молоді в СИТНІ, замійського повіту відбувся 8. IX. при участи замійського та горишівського К. Молоді. По Службі Божій посвячено вінки, а по полудні відбулися вільноручні вправи, вежі, нац. танки та хорові точки.

Районовий попис в БОВИНІ (Перемищина) відбувся 22. IX. при участі К. М. з Ваповець, Кінківець, Мацькович та Уйкович (разом 231 людей). В програмі були вільноручні вправи і вправи вінками дівчат, вежі юнацтва та вправи палицями друзів. Попис мав повний успіх.

Попис К. Молоді в КУСЕНИЧАХ (Перемищина) відбувся 29. IX. при участи К. М. з Малкович, Трійчиць і Батич (205 людей). Програма складалася з вільноручних вправ дівчат і мужчин, нац. танків, веж і хорів мішаного й жіночого. Організація і підготова справні.

Попис К. Молоді у ВЕРЕМОВИЧАХ, холмського повіту відбувся 1. IX. при участи К. М. з Покрівки. По привітах відбулися вільноручні вправи хлопців і дівчат, вежі та хори. Дуже гарне враження викликав попис дитячого садка.

Попис К. Молоді в СТОЛПЮ, холмського повіту відбувся 1. IX. при участи Новосілок

МАРШОВІ ЗМАГАННЯ К. М. В КРАКОВІ

Світлив Ігор Козак

і Вересовець. Перша частина свята відбулася біля Вежі Короля Данила, прибраної дуже гарно нац. стягами, де відбулися промови і привіти. Відтак усі перейшли на площу вправ під школу, де молодь і юнацтво вивело вільноручні вправи та відспівало хорові пісні.

Славно Холмщани!

Попис К. Молоді в ТЕНЕВИЧАХ, ярославського повіту відбувся 29. IX. при участи К. М. з Хорова, Гавлович і Угорки. По промові, хор з Хорова відспівав кілька пісень, а дальше відбулися деклямації, вільноручні вправи хлопців і дівчат та змагання у відбиванці.

Попис К. Молоді в КРАМАРІВЦІ (Ярославщина) відбувся 6. X. По перегляді молодь і новики виконали вільноручні вправи.

Фестин К. Молоді в ЧУДОВИЧАХ (Ярославщина) відбувся 6. X. де К.М. з Чудович, Часткович і Полнятович иописувалися вільноручними вправами та нац. танками.

Районовий попис в МІРОТИНІ (Переворщина) відбувся 6. X. при участи К. М. з Кречович і Розбора. По привітах під звуки орхестри з Лежайська відбулася дефіляда, а відтак вільноручні вправи хлопців палицями, дівчат серпами й вінками, нац. танки та мішаний і жіночий хор. Попис мав великий моральний успіх.

Повіт. попис молоді в ГРУБЕШОВІ відбувся 6. X. при участи 241 мужчин і 220 дівчат з 17. куренів. Курені пописувалися вільноручними вправами дівчат і хлопців та нац. танками. Дальше відбулися легкоатлетичні змагання.

Попис молоді відбувся в селі ДУБРІВКА. повіт Янів люблинський (на захід від Білгораю) зі значним успіхом.

Район. попис молоді в РОЗБОРІ Округлім (повіт Ярослав) відбувся 13. X. при участи К. М. з Хорова та куренів новиків з Ріплина, Розбора Довгого та Порохника. Програму виповнили вільноручні вправи хлопців і дівчат, доліжкові вправи і нежі новиків, деклямації та співи.

Спортові змагання

ЛЕГКОАТЛЕТИКА.

Дня 20. і 21. IX. відбулися в *ХОЛМІ* легкоатлет. змагання, яких вислід ще не був оголошений. Змагалося 102 змагунів з таким вислідом: *Мужчини:* Мет диском: І. Яцишин (Сянік) 33.62. II. Глова К. М. (Яослав) 32.22. III. Стефанівський (Варшава) 29.85. Мет ратищем: І. Таранда (Варшава) 47.72, II. Глова 42.50. III. Яцишин 40.25. Стусан кулею: І. Гнатів (Сянік) 11.79, II. Стефанівський 10.69, III. Таранда 10.18. Мет булавкою: І. Таранда 62.15. II. Харченко 57.78. III. Яцишин 48.18. Скок у довжінь: І. Глова 5.645, II. Вірлик (Белз) 5.62. III. Уласевич (Белз) 5.57. Скок у височінь: І. Гута (Сянік) 1.565, II. Гнатів 1.565. III. Лісевич (Варшава) 1.53. Трискок: І. Глова 11.52, II. Яцишин 10.79, Уласевич 10.75. Скок з жердкою: І. Глова 2.85, II. Яцишин 2.85. III. Стефанівський 2.45. З бігів лише 100 м вібдувся на можливій біжні, тому не подаємо часів. Біг 100 м: Петрівський (Ярослав) 12.2, II. Лісевич 12.3. III. Скоробогатий (Сянік). Біг 400 м: І. Стефанівський II. Свидницький (Варяж). Біг 800 м: І. Савчак (Ярослав), II. Харченко (Варшава). Біг 1500 м: І. Савчак, II. Харченко, III. Мацілинський (Сянік). Біг 5000 м: І. Кравець. II. Мандзюк (Белз), III. Мацілинський, Біг 10.000 м: І. Кравець. II. Голіян, III. Ждан. Гінці 4 × 100 м: І. Варшава. II. Ярослав. III. Чесанів. *Жінки:* Біг 60 м: Кашубинська (Грубешів) 9.1″. II. Марків (Сянік) 9.3″. III. Білик (Холм). Скок у височінь: І. Марків 1.11. II. Лехицька (Сянік) 1.06. III. Кашубинська 1.01. Скок у довжінь: І. Кашубинська 3.965 м. II. Марків 3.94, III. Лехицька 3.66. Стусан кулею: І. Кашубинська 6.83. II. Лехицька 6.67. III. Білик 6.07. Мет диском Кашубинська 24.20. II. Лехицька 22.95. III. Яцева (Сянік) 18.78. Мет ратищем: І. Білик 15.44, II. Лехицька 14.57. III. Яців 13.08 м.

Дня 8. IX. відбулися легкоатлетичні змагання в *ГАТОВИЧАХ* (Белзч.) з такими осягами: Біг 100 м: І. Ткачук (Хоробрів) 13.3, II. Калюга (Ульвінок). Скок угору: І. Вірлик (Белз) 1.55, II. Кусевич (Хоробрів) 1.40. Скок у довжінь: І. Вірлик 5.56, II. Поліщко (Варяж) 5.28 м.

Дня 15. IX. відбулися легкоат. змагання в *КРИНИЦІ*. Біг 60 м: І. Усьцький 7.5″, II. Яцишин (Сянік), III. Барановський (Сянік). Біг 1500 м: І. Душний (Новий Санч) 5.17″?, II. Фаль (Сянік), III. Мацілинський (Сянік). Скок у височінь: І. Гнатів (Сянік) 1.55. II. Мацілинський, III. Усьцький (Криниця). Скок у довжінь: І. Яцишин 5.66. II. Барановський, III. Пузяк (Новий Санч). Мет диском: І. Яцишин 34.70. II. Гнатів 34.40. III. інж. Сенчина (Новий Санч). Стусан кулею: І. Гнатів 11.90. II. Яцишин. III. інж. Сенчина.

Дня 13. IX. відбулися в *СЯНОЦІ* легкоатлетичні змагання, які виказали, що Сяніцький Курінь Молоді ставиться поважно до пропаґанди найбільш лицарського змагу — легкоатлетики. Це вже в Сяноці другі в цьому році легкоатл. змагання, і одинокі на нашому терені, які заслуговують на назву змагань. Шкода, що такі осередки, як Перемишль і Ярослав, які мають і відповідні площі, декілька змагунів і традицію не спромоглися на пробу вислідів своєї цілорічної праці. Над сяким-таким поземом легкоатлетики треба попрацювати найменше два роки, отже не треба ставити собі за великих вимог, а такі змагання, дарма, що зі слабими осягами є дуже важним пропаґандивним чинником.

До змагань стануло 25 змагунів з Ярослава, Стараховиць, з Криниці і Сянока.

Висліди змагань: *Жінки:* Біг 60 м: І. Залізняк 10″, II. Кравців 10.2″, III. Гривняк. Біг 100 м: І. Манастирська 16.1″, II. Залізняк 16.5″. Біг 800 м: І. Марків 3′10.2″, II. Ганківська 3′23.2″. Шведські гінці (200 × × 100 × 75 × 60 м:) І. 1 дружина жіночої чети I К. М. ім. Головінського в Сяноці в часі 1′18.8″, II. 2 дружина тоїж чоти. Стусан кулею: І. Патроник 6.69 м, II. Лехіцька 6.26 м, III. Манастирська 5.71 м. Мет диском: I Лехіцька 23.25 м, II. Манастирська 16.82, III. Патроник 16.60. Мет ратищем: І. Патроник 19.10 м, II. Лехіцька 17.72 м, III. Яців 15.13. (Не люблять наші жінки ратнього діла!!). Скок у довжінь: І. Марків 3.85 м, II. Гривнак 3.84 м, III. Залізняк 3.82 м. Скок у височінь: І. Лехіцька 1.11 м, II. Марків 1 м, III. Залізняк 1 м. *Мужчини:* Біг 100 м: І. Яцишин 12.6″, II. Усцький (К.М. Криниця) 13″, III. Бучацький 13.2″. Біг 800 м: Савчак (К. М. Ярослав) 2′17″, II. Слінецький 2′26″, III. Фаль. Біг 5 км: І. Кравець (К. М. Стараховиці) 18′10.4″, II. Мацілинський, III. Фаль. Біг 400 м: І. Гнатів 59″, II. Гута 63″, III. Бучацький. Шведські гінці (400 × 300 × 200 × 100): І. 1 дружина м. чоти сяніцького К. М. в складі Сорока, Гнатів, Гута, Скоробогатий в часі 2′31.6″. Стусан кулею: І. Гнатів 11.45, II. Яцишин 11.20, III. Слінецький 10.07. Мет ратищем: І. Яцишин 42.04, II. Гнатів 36, III. Савчак 34.95. Мет диском: І. Гнатів 37.26, II. Яцишин 36.76, III. Барановський 25.38 м. Скок у довжінь: І. Яцишин 5.88, II. Скоробогатий 5.76, III. Усцький 5.70 м. Скок у височінь: І. Гнатів 1.545, II. Мацілинський 1.50, III. Усьцький 1.45 м. Скок з жердкою: І. Яцишин 2.52, II. і III. Барановський і Венгринович 2.52 м.

Як бачимо осяги різноманітні — від дуже добрих (диск мужчин і 5 км) до найслабших (біг 100 м, 800 м, скок з жердкою) — зокрема слабі осяги жінок, але все ж видно працю. Змагуни бігають босі, без охоронної одежі, дуже часто змучені технічною підготовою змагань. Але не в тому річ. Важне, що праця йде і то в доброму напрямі, а на висліди довго не треба буде ждати .

Дня 6. Х. відбулися легкоатлетичні змагання на повітовому пописі в *ГРУБЕШОВІ*, Скок в довжінь: Додик 5.62 (Грубешів), Лотоцький 5.58 (Грубешів). Бігів не мірено на час.

КОПАНИЙ МЯЧ

22. 9. Пролом (К.М. Переворськ) — Скала *(К. М. Ряшів) 3 : 2.*

22. 9. УСК (К.М. Краків) — Санітети 5 : 3.

29. 9. Сян І. (Перемишль) — І. Бат. (Дубецько) 6 : 2.

29. 9. Пролом — Заграва 0 : 0.

6. 10. Сян — Скала 10 : 2.

Змагання за чашу Генерал-ґубернатора.

12. 10. с. с. Райтери — УСК (Краків) 2 : 1. — Незаслужена програна УСК-у.

12. 10. Сян І. — Вермахт (Тарнів) 4 : 1.

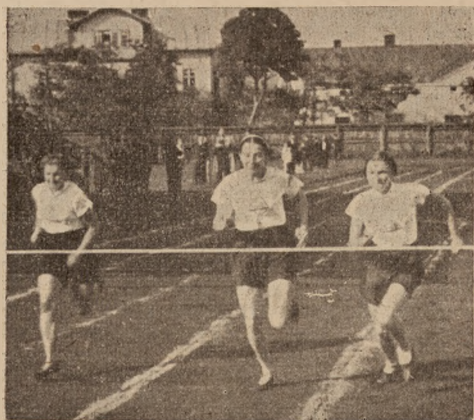
27. 10 УСК — Почтовці 1 : 0. („гра потішення”).

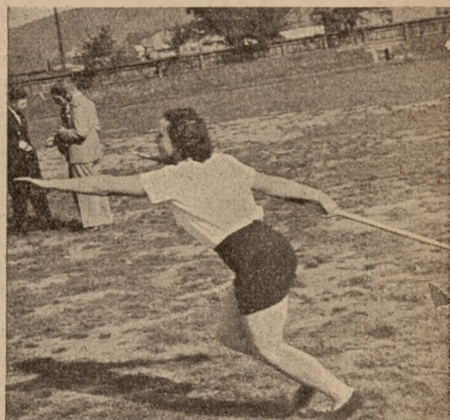
27. 10. Сян І. — „Шварц ауф Вайс” 9 : 2.

Сяніцький курінь м. зорганізував дружину копаного мяча, що вже розіграла двоє змагань. Поодинокі змагуни незлі, але цілість ще не зіграна — як все брак стрільців.

ВІДБИВАНКА

Дня 19. 9. відбулися в *ГНАТКОВИЧАХ* змагання у відбиванці мужчин і жінок за першенство Перемищини. У змаганнях взяло участь вісім мужеських та три жіночі дружини. Між муж. дружинами було дуже завзяте суперництво. У кінцевій розгривці дружина К. М. ім. Черника з Перемишля перемогла дружину К. М. з Бушковичок. У жіночих змаганнях першуном вийшла дружина К. М. З Бушкович.

З ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ У СЯНОЦІ 13. Х. 1940 Р.

Змагунки І. К. М.

Мет ратищем. О. Патроник І. К. М.

Світлив Томашівський

СИТКІВКА

В НІМ. ПЕРЕМИШЛІ влаштувано одиноні ц. р. українські змагання в ситківці (теніс) при участи девятьох змагунів. До кінцевої розгривки дійшли Зелінський та Дигдалевич. Вислід невідомий.

МАРШІ

Марші на жаль не знайшли належного зрозуміння серед нашої молоді. Вправді всі говорять про їх конечність і пожиточність, але до змагань стає дуже мало. Не оправдує навіть брак черевиків, бо бачимо, що як хочеться, то можна маршеві змагання влаштувати на полевій дорозі і йти босому, а як хтось є лінивий, то знайде все оправдання.

Дружин. маршеві змагання мужчин ПЕРЕМИЩИНИ присвячені роковинам 31. серпня відбулися 1. 9. при участи 7 мужеських і 2 юнацьких роїв на шляху приблизно 15 км для мужчин з 10 кг обтяженням і 10 км для юнаків з 6 кг обтяженням. І. місце в мужеському суперництві зайняла муж. чота К. М. з Валяви в часі 1:17′56″. II. м. ч. К. М. Кусеничі 1:21′04″. III. м. ч. К. М. Мацьковичі 1:23′08″. В юнацькому суперництві: І. ю. ч. К. М. Валява 1:12′, II. ю. ч. К. М. Дусівці 1:02′15″. Організація справна, але шлях не був точно виміре급ний.

Дружин. маршеві змагання жінок ПЕРЕМИЩИНИ відбулися 13. 10. в Бушковичах, при участи 7. жіночих і 2 юнацьких дружин. В жіночому суперництві на шляху 10 км з 6 кг обтяженням І. м. осягнула ж. ч. 10 К. М. Гнатковичі 1:17′36″, II. ж. ч. 7. К. М. Валява 1:18′50″, III. Ж. ч. 6 К. М. Бушковички 1:27′10″. В юнацькому суперництві на шляху 6 км з 4 кг обтяженням ставали дві дружини ю. ч. 10. К. М. З Малкович. В змаганнях взяли участь виключно сільські чоти! Слава Вам доньки перемиської землі! Дальше бодро несіть стяг княжого города Перемишлян!

Дружинові маршеві змагання за першенство Холмської области відбулися 13. Х. в *ГРУБЕШОВІ* при участи 5 мужеських та 2 жіночих дружин. В мужеських змаганнях на 15 км при 10 кг обтяження І. місце осягнула м. ч. К. М. Люблин в часі 1:27′54″. II. М. ч. К. М. Холм, III. м. ч. К. М. Чесанів.

В жіночих змаганнях на шляху 10 км при 6 кг обтяження ставали дві дружини Белзчини (йшли босі; брак черевиків не був для них перешкодою — бо хотіли!). І. мала час 1 год. 2 хв.

Мужеські обласні змагання в дружиновому марші Надсянщини і Лемківщини. Дружинові маршеві змагання за першенство Надсянщини і Лемківщини відбулися 20.Х. в *ЖУРАВИЦІ*, коло Перемишля. Участь взяли Курінні найактивніших округів, іменно І. К. М. ім. сотн. Ю. Головінського — Сянік, К. М. ім. полк. Євгена Коновальця — Ярослав і 17 К. М. ім. З. Коссака — Кусеничі — Перемищина. Неприслали своїх дружин Краків (!?), Криниця, Ряшів. Старт і мета на військовому стадіоні. Шлях 15 км, обтяження 10 кг. Першуном став *17 К. М. ім. З. Коссака — Кусеничі* в часі 1:32′36″ (сам Перемишль спить, або копає мяч. Опікуни-комбатанти видно вважають, що молоді марш непотрібний, краще хай копають). II. К. М. ім. полк. Коновальця — Ярослав, III. 1. К. М. ім. сотн. Головінського — Сянік. На будуче треба буде подбати, щоб з поблизьких округів (прим., Перемишль, Ярослав) у кінцевих змаганнях брало участь по 5 дружин. Не повинноси відмовляти пятьом найкращим дружинам чести брати участь в обласних змаганнях, тимбільше, коли це не є получене з великими коштами.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ХВАЛЬНА РЕДАКЦІЄ!

Від 1. жовтня ц. р. почалася наука в державній ураїнській торговельній школі в Ярославі. Нас учеників і учениць є 52. Всі ми українці. Як радісно вчитися, коли чуємо виклади лише в своїй рідній мові, а на стіні висить наш герб поруч з українськими діячами та Фірером Німеччини.

Від перших днів науки ми, як будучі торговельники, відкрили в себе шкільну крамничку під проводом кооперативної управи: Ґлова Володимира, Ціховляс Люба й Зільник Марія. Усі ми купуємо товари в своїй крамничці й вона добре розвивається. Дещо пізніше почали ми видавати свій шкільний часопис „Промінь". Найгірша справа в нас з браком книжок в бібліотеці й підручників для науки.

Професори про нас дбають й чуємося дуже щасливі в своїй школі.

Просимо нас повідомити, чи можемо дописувати до нашого часопису „Дорога" та на яких умовинах могли б ми одержувати „Дорогу" до продажі в нашій кооперативі.

Ц. Л.

Від Редакції: Дуже радо міститимемо всякі цікаві матеріяли, надсилані нашими друзями й подругами з місць. Зокрема дуже цікаві ми на всякі шкільні часописи. Просимо присилати нам в обмін „Промінь". Наш журнал висилаємо всім шкільним кооперативним крамницям на книгарських умовинах. Ждемо на дальші вістки!

Досі не відгукнулись до нас ні друзі з ґімназії в Холмі, ні з інших місцевостей! Ждемо на дописи з міст і сіл, на літературні спроби, статейки і світлини (очевидно тільки добрі!). За мистецькі світлини, головно краєзнавчі, етнографічні і з життя молоді призначуємо окремі нагороди. Оціночне жюрі жде нетерпляче на праці наших фото-аматорів!

DOROHA (Der WEG), Ukrainischer Monatschrift. Verlag: Ukrainischer Verlag, Krakau, Reichsstrasse 34. Buchdruckerei „Pospieschna", Krakau, Reichsstrasse 34.
З друкарні „Поспішної" під комісарською управою, Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 147-86.